

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Metodika pro vzdělávací program

„Demokratická výchova pro žáky se SVP“

Vzdělávací modul: 06 Modul pro žáky ZŠ

Forma: prezenční

Autor: Mgr. Blanka Jedináková

Toto dílo [Demokratická výchova pro žáky se SVP – metodika prezenční] je licencováno pod licencí Creative Commons [BY-SA]. Licenční podmínky navštivte na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Projekt: Školní parlament jako vzdělávací proces vedoucí k rozvoji kompetencí pro posilování demokratické kultury, reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008270

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Žáci s poruchami učení jsou označováni jako žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, protože potřebují jiné výukové metody, mají nárok na toleranci a hodnocení dle školského zákona č.561/2004 Sb.

Dají se u nich navrhnout určitá opatření, která odpovídají jejich speciální vývojové potřebě. Ideální je, když s nimi pracuje speciálně vyškolený pedagogický pracovník.

1. Cíle vzdělávacího modulu

Cílem projektu „Školní parlament jako vzdělávací proces vedoucí k rozvoji kompetencí pro posilování demokratické kultury“ je vytvoření sady ucelených studijních materiálů pro realizaci Žákovského parlamentu na příslušné vzdělávací instituci. Termínem *školní parlament* rozumíme oba typy parlamentu - *žákovský* pro ZŠ a *studentský* - pro SŠ. Každý modul lze absolvovat v prezenční nebo v distanční formě studia. V rámci projektu jsou vytvořeny metodiky, skripta, pracovní listy pro každou formu studia (prezenční i distanční). Cílovou skupinou projektu jsou žáci základních škol se SVP.

Vstupní předpoklady pro absolvování modulu jsou:

- a) znalost základů práce s osobním počítačem a internetem,
- b) souhlas se zpracováním osobních údajů.

Konkrétní cíle vzdělávacího modulu jsou:

1. poskytnout návod, jak vytvořit žákovský parlament na příslušné škole s ohledem na věk žáků, kteří se do něj zapojí;
2. vytvořit metodiky, skripta, pracovní listy pro specifikované věkové skupiny v prezenční a distanční formě;

Projekt: Školní parlament jako vzdělávací proces vedoucí k rozvoji kompetencí pro posilování demokratické kultury, reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008270

2. Osnova vzdělávacího modulu, vymezení jednotlivých tematických celků, vč. hodinových dotací jednotlivých témat

2.1 Osnova vzdělávacího modulu, hodinové dotace

Vzdělávací modul 06 Modul pro žáky ZŠ se SVP vzdělávacího programu „Žákovský parlament jako nástroj pro rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu“ se skládá z těchto tematických celků (dále jen „TC“):

<i>číslo TC</i>	<i>název TC</i>	<i>hodinová dotace</i>
I	Úvod – Co je to školní parlament	2
II	Osoba koordinátora	2
III	Volby	2
IV	Fungování a pravidla parlamentu	2
V	Kompetence, role, funkce školního parlamentu	2
VI	Agenda a jednací řád parlamentu	2
VII	Memorandum (smlouva)	2
VIII	Metody práce školního parlamentu	1
IX	Náplň práce	2
X	Školní parlament a školská rada	1
XI	Školní parlament a zapsané spolky	1
XII	Evaluační a autoevaluační	1

2.2 Vymezení jednotlivých tematických celků, anotace tematických celků

I. Úvod – Co je to školní parlament

TC I seznámí podrobně uchazeče s pojmem školní parlament. Školní parlament (také žákovský parlament, zkráceně ŽP) je ustanoven ze zástupců jednotlivých tříd 3.–9.

Projekt: Školní parlament jako vzdělávací proces vedoucí k rozvoji kompetencí pro posilování demokratické kultury, reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008270

ročníků ZŠ, který se pravidelně schází a který koordinuje dospělá osoba z řad pedagogů. Jeho hlavní náplní je komunikovat s vedením školy a s pedagogickými pracovníky, a zároveň předkládá připomínky a náměty ze tříd, informuje žáky o dění ve škole.

II. Osoba koordinátora

TC II vymezuje osobu koordinátora. Osoba koordinátora vede žáky k uvědomění si nutnosti spolupráce, týmového rozhodování, rozdělení povinností, odpovědnosti za svá rozhodnutí a demokratické výchově. Koordinátor funguje jako prostředník mezi vedením školy, ostatními kolegy a žáky. Zároveň by měl ovládat, jak individuálně pracovat s žákem s SVP. Koordinátor musí bojovat na začátku proti předsudkům ze strany vedení školy, neochotou kolegů v pedagogickém sboru a malou motivací u žáků.

III. Volby

TC III se podrobně věnuje volbě zástupců do školního parlamentu. Volby jsou hlavním mechanismem demokracie, kterým žáci vybírají ze svých řad zástupce do školního parlamentu. Nejčastěji třídy nebo ročníky delegují svého/své zástupce a předávají mu/jim některé své pravomoci.

Volby ve školách se podobají svým systémem, organizací i průběhem volbám do Parlamentu ČR, přesto lze aplikovat několik volebních modelů (např. poměrné zastoupení podle tříd, ročníků, podle roku narození, pohlaví apod.).

IV. Fungování a pravidla parlamentu

TC IV se věnuje fungování a pravidlům školního parlamentu. Koordinátor společně se členy školního parlamentu stanoví základní funkce parlamentu a jeho pravidla.

V. Kompetence, role, funkce školního parlamentu

TC V vymezuje kompetence, role a funkce školního parlamentu. Před založením ŽP koordinátor stanoví, jakou roli bude toto školní sdružení zastávat, co bude v jeho

kompetencích. Nejčastější rolí ŽP je komunikace s vedením školy a pedagogickým sborem ve prospěch těch, kteří zástupce do školního parlamentu zvolili.

VI. Jednací řád

TC VI seznámí žáky s tvorbou jednacího řádu. Zvolení členové školního parlamentu si na svém prvním zasedání stanoví jednací řád. Jednací řád je soubor formálních pravidel, jimiž se řídí výbory, skupiny a jednotky. Jde o nástroj upevňující demokratické principy ve skupině. Žák se SVP dostává materiál k prostudování v tištěné podobě.

VII. Memorandum (smlouva)

TC VII seznámí žáky s pojmem memorandum a tvorbou smlouvy o spolupráci (memoranda). Memorandum je na rozdíl od smlouvy spíše neformální záznam nějaké skutečnosti, jednání nebo stanoviska. Jako legislativní oporu pro vznik memoranda nebo dohody o spolupráci můžeme použít § 1746 odst. 2 občanského zákoníku. Tyto materiály dostává žák se SVP opět v tištěné podobě.

VIII. Metody práce školního parlamentu

TC VIII seznámí žáky vzdělávacího modulu s možnými aktivitami školního parlamentu. Školní parlament usiluje o naplňování cílů školy v oblasti osobnostní a sociální výchovy a ve výchově demokratického člověka.

Mezi základní metody práce patří: SWOT analýza, realizace různých projektů, zážitkové a zábavné aktivity, spolupráce se školskou radou nebo spolkem. S těmito a dalšími aktivitami seznámí uchazeče TC IX.

IX. Náplň práce

TC IX seznámí žáky se SVP s obvyklými metodami práce školního parlamentu.

Při náplni je důležité stanovení cílů: krátkodobých, týdenních, měsíčních nebo celoročních.

X. Školní parlament a školská rada

TC X seznámí žáky se zákonným orgánem školské rady a uvede možné způsoby spolupráce. Při základních, středních a vyšších odborných školách se zřizuje školská rada. Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Školská rada je právně upravena v § 167–168 školského zákona.

XI. Školní parlament a zapsané spolky

TC XII nastíní možnosti spolupráce parlamentu a spolku. Spolek je právně upraven v § 214–302 občanského zákoníku. Při základních a středních školách běžně vznikají spolky (např. spolek rodičů a přátel školy, spolek rodičů, sdružení přátel školy apod.).

XII. Evaluace a autoevaluace

TC XII se věnuje problematice evaluace. Výsledky své činnosti ŽP předkládá ve vhodné a adekvátní formě ostatním subjektům, které s ním školní prostředí tvoří. ŽP hodnotí svou činnost v krátkodobém i dlouhodobém horizontu.

3. Doporučené formy organizace výuky, harmonogram výuky

3.1 Doporučené formy organizace výuky

Z hlediska organizace výuky je zde několik důležitých hledisek: jednak „s kým a jak“ pracujeme a „kde“ výuka probíhá:

- a) individuální výuka
- b) individualizovaná výuka
- c) projektová výuka
- d) diferenciovaná výuka
- e) otevřené vyučování

Projekt: Školní parlament jako vzdělávací proces vedoucí k rozvoji kompetencí pro posilování demokratické kultury, reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008270

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

f) výukové programy, vzdělávací software

U žáků se SVP je třeba modifikovat metody a formy práce, podle daných specifických potřeb žáka.

Dalšími kritérii pro rozdělování forem výuky může být např.:

- a) čas: Vyučovací hodina (45 minut), epocha ve waldorfské škole, exkurze, apod.
- b) místo výuky: Nеспециализovaná učebna, specializovaná učebna (např. laboratoř, tělocvična, kreslárna, jazyková učebna), sportovní hřiště, školní pozemek

3.2 Harmonogram výuky

Vzdělávací modul je rozdělen do jednotlivých tematických celků s časovou dotací 20 hodin (1 hodina/týden).

4. Doporučené metody výuky, učební pomůcky

4. 1. Doporučené metody výuky

- Pozorování, sledování
- Záznam
- Diskuze, rozhovor
- Vyprávění
- Aktivizující metody: didaktické hry, řešení problému, situační hry
- Vysvětlování, výklad
- Práce s textem
- Předvádění, demonstrace, práce s obrazem
- Instruktaž
- Projektová výuka
- E-learning
- Analýza a vyhodnocení

4. 2. Učební pomůcky

- Tabule, flipchart
- Audiovizuální pomůcky: obrazové a zvukové záznamy
- Pracovní listy, pracovní sešity

Projekt: Školní parlament jako vzdělávací proces vedoucí k rozvoji kompetencí pro posilování demokratické kultury, reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008270

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Nástěnky
- Modely, mapy, demonstrační přístroje
- Zařízení výpočetní techniky: výukové programy
- Vzdělávací hry (pexeso, stolní hry)
- Knihy, časopisy

5. Požadavky na úspěšné absolvování vzdělávacího modulu

Pro úspěšné absolvování vzdělávacího modulu je nutné nastudovat vzdělávací materiály a úspěšně složit teoretické či praktické zkoušky.

Každý žák ZŠ se SVP distanční formy získá certifikát o absolvování modulu. Certifikát obsahuje kompletní označení vzdělávací instituce, název projektu a příslušného modulu, délku studia a časovou dotaci a obsahovou náplň modulu.

6. Způsob ověření získaných znalostí a dovedností

Zvládnutí distanční formy studia je ověřováno pomocí učitele, který žáky školí v rámci vzdělávacího modulu. Pro zvládnutí modulu žák se SVP úspěšně složí teoretický test, vytvoří metodický materiál (pracovní list) a předvede praktickou ukázkou související s činností ŽP. Učitel hodnotí žáky formativním hodnocením. Další formou hodnocení je neformální zpětná vazba o pokroku žáků v rámci modulu.

7. Profil absolventa vzdělávacího modulu

Profil absolventa je důležitým prvkem pro zajišťování a hodnocení kvality vzdělávacího programu. Profil absolventa musí nejen definovat cílové znalosti a dovednosti, ale i jejich ověřitelnost. Přesně a jednoznačně definuje, co absolvent vzdělávacího programu umí a zná.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Absolvent vzdělávacího modulu:

- definuje školní parlament jako součást školy
- chápe význam a funkci školního parlamentu
- definuje roli a fungování školního parlamentu
- rozumí teoreticky organizaci voleb
- zvládne s pomocí zorganizovat volby
- chápe pojem jednací řád a memorandum
- chápe pojem evaluace a autoevaluace
- aplikuje evaluační nástroje

Projekt: Školní parlament jako vzdělávací proces vedoucí k rozvoji kompetencí pro posilování demokratické kultury, reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008270